

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ

НАКАЗ

07.10.2004 N 114

Щодо затвердження Інструкції про заходи
з профілактики та ліквідації інфекційної
анемії курчат

Відповідно до статті 7 Закону України "Про
ветеринарну
медицину" (2498-12), Положення про Державний
департамент
ветеринарної медицини, затвердженого постановою
Кабінету Міністрів
України від 8 червня 2001 року N 641 (641-2001-п
) , та з метою
забезпечення епізоотичного благополуччя у
птахогосподарствах
України Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Інструкцію про заходи з
профілактики та
ліквідації інфекційної анемії курчат (додається).

2. Директору Державного центру
ветеринарної медицини
птахівництва Демиденку В.М. подати цей наказ
на державну
реєстрацію до Міністерства юстиції України та в 10-
денний термін
забезпечити його тиражування та надсилання установам
ветеринарної
медицини Автономної Республіки Крим, областей,
міст Києва та
Севастополя.

3. Головним державним інспекторам
ветеринарної медицини

Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя довести зазначену Інструкцію до відома установ системи ветеринарної медицини України та забезпечити контроль за її виконанням.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Вержиховського О.М. - заступника Голови Державного департаменту ветеринарної медицини.

Голова Державного департаменту ветеринарної медицини
П.Вербицький

Державного
ветеринарної

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
департаменту
медицини
07.10.2004 N

114

ІНСТРУКЦІЯ про заходи з профілактики та ліквідації інфекційної анемії курчат

1. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція установлює ветеринарно-санітарні заходи у разі спалаху інфекційної анемії курчат у господарствах різної форми власності, порядок проведення профілактичних заходів до недопущення інфекційної анемії курчат, порядок

внутрішньогосподарського використання або подальшої реалізації яєць та м'ясопродуктів, одержаних при інфекційній анемії, та є обов'язковою для використання птахопідприємствами всіх форм власності і відомчої підпорядкованості, громадянами (у тому числі індивідуальними підприємствами без утворення юридичної особи), діяльність яких здійснюється у сфері птахівництва.

1.2. Інфекційна анемія курчат (далі - ІАК) - вірусна хвороба, збудником якої є *Circovirus*, який має одноланцюгову ДНК, характеризується апластичною анемією і генералізованою лімфоїдною атрофією, що супроводжується імуносупресією.

1.2.1. Вірус стійкий до високих температур: 56 град.С - 70 град.С витримує протягом 1 години, 80 град.С - 30 хвилин, 100 град.С - 15 хвилин. Вірус не інактивує розчин з рН 3,0 протягом 3 годин, 90% ацетон - 24 год. Інактивує вірус 50% розчин фенолу за 5 хвилин, 5% формальдегід - за 24 години. Йод та гіпохлорид натрію діють на вірус згубно, у концентраціях на 2-10% вище тих, що застосовуються для знешкодження інших збудників.

1.3. До хвороби чутливі курчата з 1- до 21-денного віку, можлива персистенція збудника у птиці будь-якого віку, клінічні прояви у них не виражені. Збудник поширюється, переважно, вертикальним шляхом. Інфекція може також розповсюджуватися горизонтально, через контаміновані корми, воду, послід та

підстилку. Вірус виділяється від хворої птиці з послідом протягом 5-7 тижнів після зараження.

Інкубаційний період становить 10-12 діб. Пік клінічних ознак захворювання у курчат проявляється на 17-24-й день. При тривалому інфікуванні птиці може бути другий пік смертності курчат на 30-34-ту добу як наслідок горизонтального розповсюдження інфекції.

Перехворіла птиця нерідко стає вірусососієм.

На 14-16-й день захворювання проявляються клінічні ознаки у вигляді пригнічення, виснаження, крововиливів під шкірою в ділянці ліктьових суглобів та внутрішньої сторони крила. Подальший розвиток анемії характеризується коливанням показника гематокриту в діапазоні від 6 до 27%. Смертність курчат досягає 30%.

При патолого-анатомічному розтині трупів спостерігають атрофію тимусу та кісткового мозку (мозок у стегнових кістках - жовтувато-сірий або коричневий), відмічається атрофія бурси фабриціуса, геморагія слизової оболонки залозистого шлунка, підшкірні та внутрішньом'язеві крапкові крововиливи.

2. Діагностика ІАК

2.1. Діагноз ІАК ставлять на підставі вивчення епізоотологічних даних, клінічних ознак, патолого-анатомічних змін та результатів лабораторних досліджень з обов'язковим виділенням збудника і встановленням його патогенності.

2.2. Для дослідження в лабораторію направляють проби

сироваток крові та птицю з усіх пташників господарства. Збудник виділяють із селезінки, печінки та лейкоцитів, де він накопичується. Даню суспензією заражають курячі ембріони та добових курчат, вільних від специфічних антитіл до ІАК.

2.3. В інфікованих курчат вірусом ІАК на 8-10-ту добу відмічають втрату апетиту, сонливість, малорухливість, блідість шкіри, скуйовдженість пір'я. Може також спостерігатися набряк голови та кінцівок. У курчат знижується кількість гемокриту до 20-12%. Пік зниження - на 14-16-й день.

2.4. Для діагностики інфекційної анемії курчат у лабораторії використовують серологічні методи: реакцію дифузної преципітації (РДП), реакцію нейтралізації (РН), імуноферментний аналіз (ІФА), реакцію непрямой гемаглютинації (РНГА) та ставлять біопробу.

3. Профілактика інфекційної анемії птиці

3.1. Для профілактики ІАК керівники та спеціалісти птахогосподарств незалежно від форми власності зобов'язані суворо виконувати заходи, передбачені Ветеринарно-санітарними правилами для птахівницьких господарств і вимоги до їх проектування, затвердженими наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 3 липня 2001 року N 53 (z0565-01) і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 5 липня 2001 року

за N 565/5756. При цьому необхідно організувати захист господарства від занесення даної інфекції і її розповсюдження в господарстві. Для цього забезпечують увезення інкубаційних яєць тільки з господарств, благополучних щодо інфекційних хвороб, а їх інкубацію проводять в окремому інкубаторії за умов ізоляції від інкубаційних яєць, одержаних у даному господарстві. Ремонтний молодняк вирощують ізолювано від дорослої птиці, дотримуючись термінів міжциклових профілактичних перерв. Перед посадкою кожної наступної партії птиці проводять якісну підготовку приміщень, підтримують високу санітарну культуру в пташниках, інкубаторії та інших виробничих приміщеннях.

3.2. Для попередження спалаху інфекційної анемії проводять:

імунізацію батьківських стад за декілька тижнів до початку яйцекладки, що сприяє утворенню імунітету в нащадків; лабораторний контроль кормів для птиці та санітарного стану пташників;

постійні заходи до знищення гризунів, ектопаразитів і недопущення попадання диких птахів у пташники; курячий послід складують на спеціальному ізолюваному майданчику з наступним знезаражуванням біотермічним методом;

тару і транспорт, що були задіяні для перевезень, дезінфікують після кожного використання.

4. Заходи при підозрі захворювання птиці на інфекційну анемію

4.1. При підозрі захворювання на ІАК господарство (відділення, ферму) оголошують у встановленому порядку умовно благополучним і в ньому вводять карантинні обмеження, при яких забороняється до завершення діагностичних досліджень: переміщення птиці по господарству; вивезення інкубаційних яєць і птиці з умовно не благополучних пташників; інкубація яєць з неблагополучних пташників.

4.2. Яйця, отримані від хворої та підозрілої на захворювання ІАК птиці, знезаражують проварюванням (не менше 10 хв.). Дозволяється реалізація яєць для виробництва хлібопекарських виробів, технологічні процеси яких передбачають застосування високих температур (не менше 100 град.С протягом 20 хв.).

4.3. Обмеження з господарства (ферми, пташника тощо) знімають, якщо лабораторними дослідженнями виключено попередній діагноз. При підтвердженні захворювання на ІАК карантинні обмеження продовжують виконувати до ліквідації інфекції в установленому порядку.

5. Заходи при виявленні ІАК

5.1. При встановленні інфекційної анемії господарство (відділення, ферму, пташник) оголошують в установленому порядку неблагополучним і вводять карантинні обмеження, при яких забороняється:

переміщення птиці з неблагополучних пташників у межах господарства (відділення, ферми);
вивезення інкубаційних яєць і птиці в інші господарства для комплектації стад;
вивезення яєць від хворої птиці в торговельну мережу;
інкубація яєць з неблагополучних пташників.

5.2. У неблагополучному господарстві дозволяється ввезення у господарство інкубаційних яєць і добового молодняку птиці з господарств, благополучних щодо інфекційних хвороб птиці, за умови інкубації яєць в окремому інкубаторії та ізолюваного вирощування отриманого молодняку.

5.3. Яйця, отримані від хворої та підозрілої на захворювання птиці, знезаражують проварюванням протягом 10 хвилин або направляють у встановленому порядку на виробництво хлібопекарських виробів із застосуванням високих температур.

5.4. Роблять перерву в інкубації та санують інкубаторій.

5.5. У неблагополучному пташнику хвору, ослаблену, виснажену птицю знищують безкровним методом та утилізують; некондиційну та умовно здорову птицю забивають.

5.6. Ветеринарно-санітарну оцінку м'яса птиці після забою проводять згідно з Правилами передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних

продуктів, затвердженими наказом Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 7 червня 2002 року N 28 (z0524-02) і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 21 червня 2002 року за N 524/6812.

5.7. Курчат неблагополучного пташника вирощують до відповідних кондицій та забивають на м'ясо в забійному цеху господарства чи вивозять на м'ясопереробні підприємства. Забій птиці проводять з дотриманням ветеринарно-санітарних правил, що виключають поширення інфекції.

5.8. З метою ліквідації інфекційної анемії розпорядженням головного лікаря ветеринарної медицини району та керівника (власника) господарства допускається забій всього поголів'я птиці неблагополучного відділення (ферми, господарства), не чекаючи закінчення строку експлуатації.

5.9. Пух, пір'я від такої птиці пакують у подвійну тару з написом "Підлягає дезінфекції" і вивозять на переробні підприємства, указуючи у ветеринарному свідоцтві про неблагополуччя господарства щодо інфекційної анемії, або утилізують при неможливості проведення відповідних заходів.

5.10. Проводять механічну очистку, дезінфекцію (поточну та остаточну) пташників, обладнання та виробничих територій,

транспорту та інших об'єктів у відповідності до діючих інструкцій щодо проведення ветеринарної дезінфекції, дезінвазії, дезінсекції та дератизації. Послід знезаражують біотермічним методом.

5.11. Працівники птахівничих підприємств повинні виконувати вимоги санітарних правил та дотримуватися особистої гігієни.

5.12. Обмеження з господарства (відділення, ферми, пташника) знімають після забою всієї неблагополучної до інфекційної анемії птиці та проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів.

5.13. Керівники, працівники господарств, ферм, орендарі, які допустили порушення карантинних обмежень та інших ветеринарно-санітарних правил, що визначені в цій Інструкції, несуть відповідальність згідно з діючим законодавством.

Начальник управління організації
ветеринарної справи
та профілактики незаразних
хвороб тварин
М.І.Маковський